

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Εξετάσεις 2014

Επιμέλεια: Ομάδα
Οικονομολόγων της
Ωθησης

Πέμπτη, 12 Ιουνίου 2014
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α. Όταν το οριακό προϊόν μειώνεται, αρχίζει συγχρόνως να μειώνεται και το συνολικό προϊόν.
- β. Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την ίδια κατεύθυνση με την μεταβολή της τιμής του υποκατάστατου αγαθού.
- γ. Τα αγαθά των οποίων η ζήτηση αυξάνεται όταν το εισόδημα των καταναλωτών μειώνεται, ονομάζονται κατώτερα αγαθά.
- δ. Μια ταυτόχρονη αύξηση της προσφοράς και της ζήτησης ενός αγαθού έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της ποσότητας ισορροπίας του αγαθού.
- ε. Όταν $ED = 0$ σε όλα τα σημεία της καμπύλης ζήτησης, τότε η ζήτηση χαρακτηρίζεται τελείως ανελαστική και η καμπύλη ζήτησης είναι παράλληλη προς τον άξονα των ποσοτήτων.

Μονάδες 15

Στις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A2.** Το συνολικό προϊόν γίνεται μέγιστο, όταν
- α. το μέσο προϊόν είναι ίσο με το οριακό προϊόν
 - β. το μέσο προϊόν είναι μέγιστο
 - γ. το οριακό προϊόν είναι μέγιστο
 - δ. το οριακό προϊόν είναι μηδέν.

Μονάδες 5

- A3.** Η βελτίωση της τεχνολογίας παραγωγής ενός αγαθού μετατοπίζει
- α. την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα πάνω και την καμπύλη προσφοράς προς τα αριστερά
 - β. την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα πάνω και την καμπύλη προσφοράς προς τα δεξιά
 - γ. την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα κάτω και την καμπύλη προσφοράς προς τα δεξιά
 - δ. την καμπύλη του συνολικού προϊόντος προς τα κάτω και την καμπύλη προσφοράς προς τα αριστερά.

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- A1. α. Λ
 β. Σ
 γ. Σ
 δ. Λ
 ε. Λ

- A2. δ A3. β

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Να περιγράψετε τη συμπεριφορά του καταναλωτή ως προς τη ζήτηση των αγαθών.

Μονάδες 25

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σχολικού βιβλίου, σελ. 28 -29, § 2. "Η συμπεριφορά του καταναλωτή"

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά Χ και Ψ και απασχολεί όλους τους παραγωγικούς συντελεστές πλήρως και αποδοτικά με δεδομένη τεχνολογία, όπως στον παρακάτω πίνακα. Είναι, επίσης, γνωστό ότι, όταν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Ψ, τότε η οικονομία παράγει 250 μονάδες του αγαθού Ψ.

Συνδυασμοί	Χ	Ψ	ΚΕ _χ
A	;	;	
			;
B	50	150	
			;
Γ	75	75	
			5
Δ	;	0	

Ζητείται

- Γ1. να μεταφέρετε τον πίνακα στον τετράδιό σας και να αντικαταστήσετε τα ερωτηματικά με τις σωστές αριθμητικές τιμές, κάνοντας τους αντίστοιχους υπολογισμούς.

Μονάδες 5

Γ2. να υπολογίσετε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ και να το χαρακτηρίσετε ως αυξανόμενο, σταθερό ή μειούμενο. (μονάδες 4) Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 4)

Μονάδες 8

Γ3. με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, να χαρακτηρίσετε τον συνδυασμό $X = 80$, $\Psi = 45$ ως εφικτό ή ανέφικτο. (μονάδες 3) Να εξηγήσετε την οικονομική σημασία του συνδυασμού. (μονάδες 3)

Μονάδες 6

Γ4. να βρείτε πόσες μονάδες του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιάστούν αν η παραγωγή του αγαθού X αυξηθεί από 20 μονάδες σε 70 μονάδες.

Μονάδες 6

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γ1. • Αφού όλοι οι Σ.Π. χρησιμοποιούνται στην παραγωγή του Ψ, έτσι $\Psi_A = 250$, ενώ το $X_A = 0$.

$$\bullet KE_{X_{A \rightarrow B}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{100}{50} = 2$$

$$\bullet KE_{X_{B \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{75}{25} = 3$$

$$\bullet KE_{X_{\Gamma \rightarrow \Delta}} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} \Rightarrow S = \frac{75 - 0}{X_{\Delta} - 75} \Rightarrow X_{\Delta} = 90. \text{ Έτσι ο πίνακας:}$$

	X	Ψ	ΚΕ _X
A	0	250	
B	50	150	2
Γ	75	75	3
Δ	90	0	5

Γ2. Το Κ.Ε. του αγαθού Ψ προκύπτει και υπολογίζεται όταν η οικονομία επιλέγει να αυξήσει την παραγωγή του Ψ, καθώς μετακινούμαστε από τον συνδυασμό Δ στον Α.

$$\bullet KE_{\Psi_{\Delta \rightarrow \Gamma}} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{15}{75} = \frac{1}{5} = 0,2$$

$$\bullet KE_{\Psi_{\Gamma \rightarrow B}} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{25}{75} = \frac{1}{3} = 0,3$$

$$\bullet KE_{\Psi_{B \rightarrow A}} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{50}{100} = \frac{1}{2} = 0,5$$

Παρατηρούμε πως όταν αυξάνεται η παραγωγή του Ψ αυξάνεται και το κόστος του αγαθού. Αυτό συμβαίνει διότι οι Συντελεστές Παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή και των δύο αγαθών, καθώς αυξάνεται η παραγωγή του ενός αγαθού αποσπώνται από την παραγωγή του άλλου αγαθού Συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του πρώτου αγαθού. Δηλαδή ολοένα και περισσότερες μονάδες από το X απαιτούνται για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του Ψ.

Γ3. Θεωρούμε ότι $KE_{X_{\Gamma \rightarrow \Delta}}$ είναι σταθερό και ίσο με 5 μεταξύ των συνδυασμών, έτσι:

$$5 = \frac{75 - \Psi}{80 - 75} \Rightarrow \Psi = 50$$

Αυτή είναι η μέγιστη ποσότητα του Ψ για $X=80$, άρα ο συνδυασμός ($X=80, \Psi=45$) είναι εφικτός με υποαπασχόληση των Συντελεστές Παραγωγής.

Η οικονομική σημασία του συνδυασμού είναι ότι η οικονομία είτε δεν απασχολεί πλήρως τους Συντελεστές Παραγωγής, είτε δεν τους απασχολεί αποδοτικά, είτε και τα δύο.

Γ4. α' τρόπος

- θεωρούμε το $ΚΕ_{X \xrightarrow{A \rightarrow B}} = 2$ σταθερό

$$2 = \frac{250 - \Psi}{20 - 0} \Rightarrow \Psi = 210 \text{ είναι η μέγιστη ποσότητα } \Psi \text{ για } X=20$$

- θεωρούμε το $ΚΕ_{X \xrightarrow{B \rightarrow \Gamma}} = 3$ σταθερό

$$3 = \frac{150 - \Psi}{70 - 50} \Rightarrow \Psi = 90 \text{ είναι η μέγιστη ποσότητα } \Psi \text{ για } X=70$$

Έτσι από $X=20$ σε $X=70$ θα πρέπει να θυσιάστούν $210 - 90 = 120$ μονάδες Ψ .

β' τρόπος

Με δεδομένο ότι το Κόστος Ευκαιρίας ενός αγαθού είναι οι μονάδες του Ψ που θυσιάζονται για την παραγωγή 1 μονάδας X .

- Για κάθε μια από τις 30 μονάδες του X , από 20 έως 50, θυσιάζονται 2 μονάδες Ψ .
- Για κάθε μια από τις 20 μονάδες του X , από 50 έως 70, θυσιάζονται 3 μονάδες Ψ δηλαδή $20 \cdot 3 = 60$ μονάδες Ψ .

Έτσι συνολικά θυσιάζονται $60 + 60 = 120$ μονάδες Ψ για να αυξηθεί η παραγωγή του X από 20 σε 70.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Οι αγοραίες συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς προϊόντων είναι γραμμικές. Στην αγορά ενός αγαθού X , η αγοραία συνάρτηση ζήτησης είναι $QD = 400 - 20P$ και η τιμή ισορροπίας $PE = 4$ χρηματικές μονάδες. Η αλλαγή των προτιμήσεων των καταναλωτών έχει ως συνέπεια να αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα σε κάθε τιμή κατά 100 μονάδες προϊόντος. Η ποσότητα ισορροπίας που προκύπτει διαμορφώνεται στις 380 μονάδες προϊόντος.

Δ1. Να βρείτε την εξίσωση προσφοράς.

Μονάδες 10

Δ2. Να υπολογίσετε την ελαστικότητα της προσφοράς, ως προς την τιμή, στο τόξο που δημιουργούν τα σημεία ισορροπίας και να χαρακτηρίσετε την προσφορά ως προς την ελαστικότητα.

Μονάδες 5

Δ3. Εάν το κράτος επιβάλει ως ανώτατη τιμή την αρχική τιμή ισορροπίας, να υπολογίσετε

- α. το έλλειμμα στην αγορά του αγαθού Χ (μονάδες 4)
β. το μέγιστο δυνατό «καπέλο». (μονάδες 4)

Μονάδες 8

- Δ4. Η επιβολή ανώτατης τιμής από το κράτος πρέπει να είναι βραχυχρόνια ή μακροχρόνια και γιατί;

Μονάδες 2

(Στους υπολογισμούς να διατηρήσετε μέχρι δύο δεκαδικά ψηφία).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- Δ1. Για $P_E=4$, $Q_D=400-20\cdot 4=320$, οπότε το σημείο ισορροπίας είναι:

$$E_1(P_E=4, Q_E=320)$$

Η αλλαγή των προτιμήσεων των καταναλωτών έχει ως συνέπεια να αυξηθεί η ζητούμενη ποσότητα σε κάθε τιμή κατά 100 μονάδες, επομένως η νέα ζήτηση διαμορφώνεται:

$$Q_{D'}=Q_D+100 \Rightarrow Q_{D'}=400-20P+100 \Rightarrow Q_{D'}=500-20P$$

$$Q_{D'}=380 \Rightarrow 500-20P=380 \Rightarrow P=6, \text{ οπότε το δεύτερο σημείο ισορροπίας είναι:}$$

$$E_2(P_E=6, Q_E=380)$$

Τα σημεία E_1 και E_2 ανήκουν στην ίδια καμπύλη προσφοράς η οποία είναι γραμμική, οπότε:

$$Q_S=\gamma+\delta P$$

$$\left. \begin{array}{l} E_1 : 320 = \gamma + \delta \cdot 4 \\ E_2 : 380 = \gamma + \delta \cdot 6 \end{array} \right\} \Rightarrow \delta=30 \text{ και } \gamma=200$$

$$Q_S=200+30P$$

$$\Delta 2. E_{S_{E_1 E_2}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_{E_1} + P_{E_2}}{Q_{E_1} + Q_{E_2}} \Rightarrow \frac{380 - 320}{6 - 4} \cdot \frac{6 + 4}{380 + 320} = 0,42$$

$E_S = 0,42 < 1$, άρα η προσφορά χαρακτηρίζεται ανελαστική.

$$\Delta 3. \alpha) \quad \text{Αν } P_A = P_{E_1} = 4 \text{ τότε } \left. \begin{array}{l} Q'_D = 500 - 20 \cdot 4 = 420 \\ Q_S = 320 \end{array} \right\}$$

επομένως έλλειμμα $= Q'_D - Q_S = 420 - 320 = 100$

- β) Αν οι 320 μονάδες διατεθούν στη μαύρη αγορά θα πουληθούν το πολύ σε τιμή P_2 , η οποία υπολογίζεται ως εξής:

$$320 = 500 - 20P_2 \Rightarrow P_2 = 9$$

Επομένως το μέγιστο δυνατό καπέλο θα είναι :

$$K = P_2 - P_A = 9 - 4 = 5$$

- Δ4. Σχολικό βιβλίο σελ.101 «Με την επιβολή...αποφεύγεται η “μαύρη αγορά”»

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα θέματα κάλυψαν μεγάλο εύρος της εξεταστέας ύλης, συνδυάζοντας ισορροπημένα το θεωρητικό σκέλος με την ποσοτική εφαρμογή του (ομάδες Γ και Δ). Η άριστη επίδοση ενός μαθητή θα είναι απόρροια συστηματικής μελέτης και ιδιαίτερης προσοχής στις λεπτομέρειες.